

- 1 nominatim conuenerit. Secundum haec et mutus pacisci potest. Huius rei argumentum etiam stipulatio dotis causa facta est: nam ante nuptias male petitur, quasi si hoc expressum fuisset, et nuptiis non secutis ipso iure euanesco stipulatio. idem Iuliano placet. Ex facto etiam consultus, cum conuenisset, ut donec usurae soluerentur sors non peteretur, et stipulatio pure concepta fuisset, condicionem inesse stipulationi, atque si hoc expressum fuisset.
- 5 ULPIANUS libro quarto ad edictum. Conuentionum autem tres sunt species. [B. 11, 1, 5] E aut enim ex publica causa fiunt aut ex priuata: priuata aut legitima aut iuris gentium. publica conuentio est, quae fit per pacem², quotiens inter se duces belli quaedam paciscuntur. 9
- 6 PAULUS libro tertio ad edictum. Legitima conuentio est quae lege aliqua con- [B. 11, 1, 6] E firmatur. et ideo interdum ex pacto actio nascitur uel tollitur, quotiens lege uel senatus consulto adinuatur.
- 7 ULPIANUS libro quarto ad edictum. Iuris gentium conuentiones quaedam [B. 11, 1, 7] E actiones pariunt, quaedam exceptiones. Quae pariunt actiones, in suo nomine non stant, sed transeunt in proprium nomen contractus: ut emptio uenditio, locatio conductio, socie- 15 tas, commodatum, depositum et ceteri similes contractus. Sed et si in alium contractum res non transeat, subsit tamen causa, eleganter Aristo Celso respondit esse obligationem. ut puta dedi tibi rem ut mihi aliam dares, dedi ut aliquid facias: hoc *συνάλλαγμα* esse et hinc nasci ciuilem obligationem. et ideo puto recte Iulianum a Mauriciano reprehensum in hoc: dedi tibi Stichum ut Pamphilum manumittas: manumissisti: euictus est Stichus. Iu- 20 lianus scribit in factum actionem a praetore dandam: ille ait ciuilem incerti actionem, id est praescriptis uerbis sufficere: esse enim contractum, quod Aristo *συνάλλαγμα* dicit, unde haec nascitur actio. Si ob maleficium ne fiat promissum sit, nulla est obligatio ex hac con- 25 uentione. Sed cum nulla subest causa, propter conuentionem hic constat non posse constitui obligationem: igitur nuda pactio obligationem non parit, sed parit exceptionem. Quin 30 immo interdum format ipsam actionem, ut in bonae fidei iudiciis: solemus enim dicere pacta conuenta inesse bonae fidei iudiciis. sed hoc sic accipiendum est, ut si quidem ex continenti pacta subsecuta sunt, etiam ex parte actoris insint: si ex interuallo, non inerunt, nec ualebunt, si agat, ne ex pacto actio nascatur. ut puta post diuortium conuenit, ne tempore statuto dilationis dos reddatur, sed statim: hoc non ualebit, ne ex pacto actio nascatur: idem Marcellus scribit. et si in tutelae actione conuenit, ut maiores quam statutae 35 sunt usurae praestentur, locum non habebit, ne ex pacto nascatur actio: ea enim pacta insunt, quae legem contractui dant, id est quae in ingressu contractus facta sunt. idem responsum scio a Papiniano, et si post emptionem ex interuallo aliquid extra naturam contractus conueniat, ob hanc causam agi ex empto non posse propter eandem regulam, ne 38 ex pacto actio nascatur. quod et in omnibus bonae fidei iudiciis erit dicendum. sed ex parte rei locum habebit pactum, quia solent et ea pacta, quae postea interponuntur, parere f. 48
- 6 exceptiones. Adeo autem bonae fidei iudiciis exceptiones³ postea factae, quae ex eodem sunt contractu, insunt, ut constet in emptione ceterisque bonae fidei iudiciis re nondum *FP(VU)*

¹ etsi (u. i.)? ² pro pace? ³ firmant B: fuitne pactiones? (u. i.)

1 rei om. F¹ 2 si om. PVU | hoc] noc F (em. f) 3 stip. eu. P 4 petitur F | et] etsi *malim*: κἀν ποῦρως τις ἐπερωτῆς BS (Steph.) 8 priuata om. F¹ 9 se om. F², inter se in litura P⁴ 12 adiuuatur F 14 exceptiones] acceptiones P⁴ 15 proprio P⁴ | locato F (em. f), locatio et PU 16 si in] sin F 18 *συνάλλαγμα* γ' *νασάμα* P, *γυνάμις* V, *συνάλλαλα* U 19 inc F (em. f) | ciuilem] quilem F² | a mauriciano] ὁ δὲ Μαρκιανὸς πρὸς αἰτόν BS (Steph.) 20 pamphilum' man. F² 21 incerti] intentam P⁴, incertam P⁴ VU | id est om. P 22 *συνάλη* P, *σινάλη* V, *συνάλη* U 24 set F² 25 pactio 'o'bl. F² |

non om. P⁴ | quino inmo F⁴ 26 interdum] nondum P⁴ 27 bonae fidei iudiciis F 28 si om. F¹, εἰ γὰρ ἐξ ἰντερβάλλο, οὐκ ἐνε-στι τῷ *συνάλλαγματι* BS p. 560 (Steph.) | inerunt] erunt P⁴, inierunt U 31 mare'us-elus F | tu'te'lae F² 33 id est quae] idemque quod P⁴, id. que U⁴ | contractu P⁴ | responso scio pap. P⁴ 35 ob hanc causam] abhinc euusam F² | regula'm' F² 36 fidei iudiciis F 37 'pacta F² 38 'autem F⁴ | exceptiones] F⁴, παραγραφαι BS (Steph., Cyr. p. 566. 568): conuentiones P⁴, pactiones V⁴ U⁴ recte opinor, inc. P⁴ V⁴ | factae] nactae P⁴ 39 contracte P⁴ | ineptione P⁴